

## KURYER LITEWSKI

w Wilnie we Srodę dnia 16 Sierpnia r. s. 1822 roku.

## WIADOMOSCI KRAJOWE.

St. Petersburg, dnia 7 sierpnia.

(z Gazety le Conservateur Impartial.)

W piątek zrana, d. 4 t. m. Cesarz Jegomość wyjechał z Carskiego-Siela udając się do Warszawy. Po krótkim tam zabawieniu Najjaśniejszy Pan przedsięwzięcie podróży do Wiednia, gdzie jest oczekiwany na dzień 26.

Przez rozkaz Najwyższy Jego Cesarskiej Mości z dnia 2 t. m. Xiążę Jegomość Alexander Wirtemberski ma sobie poruczoną dyrekcyą jeneralną dróg komunikacyi. Jego Królewska Wysokość uwolniony został od obowiązków Gubernatora Wojennego Białej Rusi.

Hrabia Nesselrode, Sekretarz Stanu, sprawujący departament interesów zagranicznych, wyjeżdża d. 8 z tutejszej stolicy do Wiednia.

D. 6. Hrabia Ferronays, poseł Króla Jmci Chrześcijańskiego, także wyjechał do Wiednia.

Rzeczywisty Radca Stanu Uwarow został mianowany dyrektorem wydziału rękodziel i handlu wewnętrznego, zatrzymując razem urząd Prezydenta Cesarskiej Akademii nauk.

Cesarz Jmci raczył ozdobić orderem s. Włodzimierza 2giej klasy radcę tajnego Willamowa i rzeczywistego radcę stanu Nowosilcowa; a jenerał majora Friderici orderem s. Anny 1szej klasy.

Przez czas niebytności radcy tajnego i sekretarza Stanu Hrabiego Nesselrode, sprawowanie kolegium interesów zagranicznych powierzzone zostało radcy tajnemu i senatorowi Diwow.

Dokończenie Najwyższego Ukazu Jego Cesarskiej Mości względem sprawowania gubernii syberyjskich, zaczętego w poprzedzającym Numerze 97 Kuryera Litewskiego.

*Popiäte:* Po zważeniu miejscowych okoliczności Gubernii Tomskiej, postanawiają się dla niej w ogólnym sposobie sprawowania następujące wyjątki: 1) Urząd Gubernatora Cywilnego Tomskiego i Naczelnika fabryk Kolywano-Woskresieńskich odtąd łączą się w jednej osobie. Urzędnik, na ten urząd naznaczający się, naznacza się i uwalnia na przedstawienie Zarządzającego Gabinetem, pod wiedzą którego zostają te fabryki. On zarządza gubernią na podstawie urządzenia (Uczreżdżenija), a fabrykami na podstawie osobnych względem nich postanowień, odnosząc się w sprawowaniu gubernii do Głównego miejscowego Naczelnika, do Ministeryum i do Rządzącego Senatu na prawidłach ogólnych, a w zarządzaniu fabrykami do Gabinetu. Wszyscy Urzędnicy Okręgowego i Ziemskiego Sądu w Okręgach, zaludnionych włościanami przypisanymi, równie i Horodniczowie w miastach tych Okręgów naznaczają się i uwalniają przez Gubernatora Cywilnego. 2) Dla dogodności w spólnym sprawowaniu Gubernii i fabryk, ustanowić miasto gubernialne w byłym Czauuskim Ostrogu, nad rzeką Obi położonym, nazywając go odtąd *Kolywanją*. 3) Wszyscy przypisani do fabryk włościanie, co do Sądów i Policji po włościanach, rozprawiają się w swych Rządach włościańskich, po okręgach w Sądach okręgowych i Ziemskich po Gubernii w miejscach Gubernialnego zarządu, stosując się do tego porządku, jak się rozprawiają włościanie Udziałowi; lecz w powinnościach fabrycznych i w gospodarskim ich zarządzie, zostają po dawnemu pod wiedzą zwierzchności fabrycznej. Na-

bor rekrutów od tych włościan i rozdzielenie ich uskutecznia się przez Zwierzchność fabryczną na podstawie dawniejszej. 4) Zarządzający, we włościanach włościan przypisnych znajdujący się, w rzeczach Policji, działają podług ogólnych prawideł, jako oddzielni assesorowie tych Ziemskich Sądów, do składu których, podług miejscowego położenia zarządzanych przez nich włości należą; w rzeczach zaś gospodarskiego zarządzenia zostają w bezpośredniej wiedzy zwierzchności fabrycznej i postępują podług jej zaleceń. Naznacza ich i uwalnia zwierzchność fabryczna. 5) Wszystkie grunta i lasy, teraz do wiedzy fabrycznej należące, mają zostawać w bezpośrednim za-wiadowaniu zarządu fabrycznego, i wywołują się zpod prawideł, podług których projektuje się na przyszłość rozdawanie gruntów dla urzędników, w guberniach syberyjskich służących. Przyczem ponawia się zakaz, stawiania przez kogokolwiek tartaków i wszelkich zakładów, potrzebujących działania ognia. 6) Zwierzchności fabrycznej dozwala się rozszerzać bez przeszkody przemysł górniczy i osady w górach Altajskich, za linią Bijską do granic Chińskich, bez ściśnienia żyjących tam danielnych narodów. 7) Na miejscu będącej teraz Kancellarii Zwierzchności Górniczej Kolywano-Woskresieńskiej, ustanowić Rząd Górniczy Kolywano-Woskresieński, dla którego Urządzenie i Etat ma ułożyć Zarządzający Gabinetem, z dozwoleniem odmian, które się uznają potrzebnymi w uskutecznianiu te-razniejszego porządku Zarządu w Syberji. To Urządzenie i Etat podać NAM do potwierdzenia. 8) Kupcy i mieszczanie, teraz w Barnaulu będący, jakoteż i ci, którzy na przyszłość w tém albo w innych miastach Gubernii Tomskiej osiadają, mają używać wszystkich praw, właściwych swym Zgromadzeniom, i dopełniać obowiązków na nich włożonych, na ogólnej podstawie wszystkich miast Syberyjskich, bez żadnego osobnego ograniczenia.

*Poszöste.* Uwagi, przez Główną Zwierzchność Nerczyńskich fabryk w swoim czasie na mierze położone i w Komitecie Syberyjskim rozważane, przedstawiają konieczność wprowadzić do tej galezi administracyi dogodniejszy porządek. Główna Zwierzchność tych fabryk bez zwłoki przedstawi NAM ułożone do tego projektu, jak tylko zostaną one należycie na miejscu rozpatrzone i dopełnione.

*Posiödme.* Osobiste powinności ziemskie w Syberji, z przyczyny małej ludności i wielkich rozległości szczególnież zatrudniające, mają być stopniami znoszone przez ustanowienie komend drogowych, roboczych, i etapowych.

*Pieniężne powinności ziemskie,* dla umiarkowania ich i ulgi, odprawiać w Syberji podług szczególnego postanowienia do urządzenia przytączonego. Na podstawie tego postanowienia stanowi się: 1) Opłaty za wożenie poczty i sztafet uskutecznić w guberniach Sybirskich na równi z innymi guberniami wewnętrznymi, z ogólnych dochodów pocztowych. 2) Ponieważ robota dróg wielkich, podług ustawy o komunikacyach lądowych, w Syberji, ma się uskutecznić po większej części przez komendy robotników, których utrzymanie w swoim czasie weydzie do składów ziemskich powinności; przeto ogólny pobór na lądowe i wodne komunikacje po 30 kopiejek z du-



szy, w Syberyi od roku przyszłego 1824 znosi się. 3) Wszyscy innoziemcy (innorodcy), w osobney o nich ustawie pod imieniem *brodiaczich* znajomi, od ziemskich powinności uwalniają się. 4) Wszyscy furmani (jemszczyki) w Tobolskiej i Tomskiej Gubernii żyjący, ze względu na to, że terazniejsze pocztowe trakty od miejsc ich zamieszkania dalekie, od stanu tego i powinności do niego przywiązanych, uwalniają się, od przyszłego 1824 roku, i wchodzą do ogólnego stanu włóścian Państwa, znosząc równe z tymi, poduszne i czynszowe podatki i powinności.

*Dubno dnia 18 lipca.*

*(z Gazety sankt-petersburskiej)*

Jego Cesarska Wysokość Cesarzewicz i Wielki Xiażę Jegomość KONSTANTY PAWŁOWICZ, d. 13 t. m., raczył przybyć na pole obozowe, 18 wiorst od *Dubna* leżące, gdzie rozłożona cała 25ta dywizya korpusu litewskiego, zostająca pod dowództwem jenerała majora i kawalera *Gogela*, i należąca do tej dywizyi 25ta artylleryska brygada. Jego Cesarska Wysokość raczył mieć nocleg we wsi *Dobratynie*, położoney niedaleko od miejsca obozu w domu obywatelskim. Dnia zaś 14 od rana oglądał pomienioną dywizyę, i ćwiczenia z ogniem ręczney broni i dział trwały więceysze ośmiu godzin, po których ukończeniu wszystkim Naczelnikom dywizyynemu, brygad i półkow; takż wszystkim sztabs-i-ober-oficerom i niższym rangom raczył oświadczyć Swoje zadowolenie. O godzinie 7mej zpołudnia raczył przybyć do miasta *Dubna*, był w domu kommissyi kommissoryatskiej, oglądał lazaret polskiego półku pieszego, i po obejrzeniu raczył oświadczyć Swoje zadowolenie Naczelnikom równie jego, jak i kommissyi za ochędoztwo i sprawność. Poczem Jego Wysokość w pożądanym stanie zdrowia wyjechał napowrót do obozu.

*Włodzimierz w gubernii Wołyńskiej.*

*(z Gazety sankt-petersburskiej)*

Jego Cesarska Wysokość Cesarzewicz i Wielki Xiażę Jegomość, KONSTANTY PAWŁOWICZ d. 14 lipca, raczył oglądać rozłożone obozem, w bliskości miasteczka *Młynowa*, woyska 25tej dywizyi pieszey, a po ich obejrzeniu d. 15 z południa o godzinie 6tej raczył przejeżdżać z całym Swym orszakiem przez miasto *Włodzimierz*, (gdzie zabawiwszy tylko, nim odnieniono konie, w pożądanym stanie zdrowia przez miasto *Uściąg* udał się do *Warszawy*.

**KRÓLESTWO POLSKIE.**

*Warszawa, dnia 19 sierpnia.*

*(z Gazety Warszawskiej.)*

*Z Dziennika Praw: Wypis z Protokołu Sekretaryatu Stanu Królestwa Polskiego.*

*z Bożey Łaski,*

**M Y A L E X A N D E R I,**  
**CESARZ WSZECH ROSSYY, KRÓL POLSKI.**  
etc. etc. etc.

Zważywszy, iż w postanowieni Naszém z dnia 22 czerwca (4 lipca) 1820 r. którem nadaliśmy na wieczne czasy, Nayukochańszemu bratu Naszemu Jego Cesarzewicowskiemu Mości Wielkiemu Xięciu *Konstantemu* i Jego potomkom, dobra *Łowickie*, tytułem własności prywatney; weisnęły się pomyłki, które dopiero przy tradycyi tych dóbr i odseparowaniu ich od dóbr rządowych, których część składały, wykrytemi być mogły; i które do wolnemu użytkowaniu z tychże dóbr znaczne wystawiają przeszkody, pozbawiają Własciciela zamierzonego przez Nas dochodu;

Choć uprzątnąć wszystkie te niedogodności i widzieć jak nayprędzey Nayukochańskiego Brata Naszego w całkowitem i zupełnem używaniu teyże donacyi, na przedstawienie Namiestnika Naszego w Królestwie Naszém Polskiem postanowiliśmy i stanowimy co następuje:

Artykuł 1. Granice dóbr łowickich własność prywatną dziedziczną Nayukochańskiego Brata Naszego Jego Cesarzewicowskiej Mości Wielkiego Xięcia *Konstantego* składających, mają być odtąd

takie, jakie są obwodem czarnym na mappie tu załączoney, oznaczone.

Art. 2. W skutku tego zakreslenia, *folwark i wieś Strzelczew ze wsiami* *Plaskocin*, *Łaguszew*, *Szerzniki*, *Goleńsk*, *Kłewkow* i *Swierż* na lewym brzegu rzeki *Bzury*; tudzież wieś *Wola Drzewiecka* z częścią gruntów *Belchowskich* na prawym brzegu teyże rzeki położone i pierwszém nadaniem Naszém z 22 czerwca (4 lipca) 1820 objęte, odpadają teraz od donacyi i powracają nazad do dóbr Rządowych.

Art. 3. Dwie zaś posiadłości w mieście naszym *Łowiczu*, austryę *Manes* i domem *Popowszczyzna* zwane, z placami i grantami do nich należącemi, tudzież łąkę *Kostka* zwaną, przy gruntach miejskich sytuowaną i w kwestyi będącą, niemniej opłaty kotłowego, garcowego i łopatkowego, dawnym zwyczajem do folwarku czyli *Ekonomii Łowickiej* wcielone, na rzecz miasta Naszego *Łowicza* i pomnożenia dochodu jego *Kamelaryynych*, na zawsze odstąpione mieć chcemy.

Art. 4. Nawzajem dodają się do dóbr łowickich donacya Naszą pierwszą objętych.

a) Z dóbr Rządowych:

1. Wieś *Otolice* od *Ekonomii Bąków*.

2. *Folwarki*, *Wsie* i *Woytowstwa* *Ekonomii Łyszkowice*, jako to: *Folwark Strzebieszow* ze wsiami *Strzebieszow* i *Strumienice*. *Folwark Skarlatki* z częścią woytowską wsi *Skaratek*. *Folwark Grabie* ze wsiami *Domaniewice* i *Roguźno*, z zastrzeżeniem prawa do propinacyi *Proboszczowi Domaniewickiemu* w tej wsi służącego. *Folwark Łyszkowice* ze wsiami *Łyszkowice*, *Zakulin*, *Rezczyca* i *Wrzecko*. *Folwark Kuczkow* ze wsią *Kuczkow*. *Folwark Uchan* dolny ze wsią tegoż nazwiska. *Folwark Seligow* ze wsiami *Seligow* i *Łagow*. *Folwark Jacochow* ze wsią tegoż nazwiska. *Folwark Pszczonow* ze wsią tegoż nazwiska. *Woytowstwa* *Wierzbienice*, *Sroki*, *Bobięko*.

3. Od *Ekonomii Skierniewickiej*. *Folwark Bobrowa* ze wsiami *Bobrowa* i *Retniewice*, wieś czynszowa *Chlebow*. *Folwark* i wieś *Stachlew*. *Folwark* i wieś *Sierakowice*.

b) Z lasow Rządowych.

*Straże Chlebowska* i *Lipiecka* i inclusive łączek we wsi *Bobrowa*, tudzież części małego lasu do *Proboszcza* w *Lipcu* należącey, któremu stosowne wynagrodzenie z lasow Rządowych granicą terazniejszą odciętych, naprzeciw cegielni tegoż *Proboszcza* wyznaczone być ma.

Wszelakoż przy wymienionych dwóch strażach ciężar i obowiązek dawania corocznie *Proboszczowi Pszczonowskiemu* dwadzieścia sążni drzewa opałowego, a *Wikaremu* tegoż kościoła, dziesięć sążni takiegoż drzewa, nazawsze pozostaje.

c) Dwie realności dotąd instytucyjne, to jest: *Folwark* i wieś *Pilaszkow*, wraz z młynem wodnym w *Otolicach* do instytucji *Xięży Emerytow* w *Łowiczu* należącey, tudzież: wieś zarobna *Zelkawice* do *Kamelaryi* miasta naszego *Łowicza* należąca, z obowiązkiem opłacenia *Szpitalowi* *ś. Leonarda* w *Łowiczu* czynszu rocznego złotych polskich dwieście dwadzieścia za część gruntow w tej wsi położonych, własnością tego Szpitala będących.

Art. 5. Końcem wynagrodzenia tak Instytutu *Xięży Emerytow*, jako i *Kamelaryi* miasta Naszego *Łowicza*, za objęte artykułem poprzedzającym, im odjęte realności, wzywamy Namiestnika Naszego, aby przedstawił Nam niezwłocznie projekt do wynagrodzenia stosownego i sprawiedliwego, bądź w dobrach Rządowych, bądź w roczney ze *Skarbu* Naszego mającey się opłacać kompetencyi.

Art. 6. Gdy we wsi *Dąbkowicach* znajduje się ośmiu włóścian do Szpitala *ś. Jana* w *Łowiczu* należących, i ci do ogółu donacyi niniejszém się dołączają; przeto w zamian za tych ośmiu włóścian, tyleż ich i z takimiż samymi powinnościami we wsi *Rządowej Zabosłowie* małym, do *Ekonomii* *Kapina* należącey, dla tegoż Szpitala *ś. Jana* przeznaczamy.

Art. 7. Gdy w dobrach niniejszą donacyą objętych znajdują się koloniści i inni rozmaici wieczyści i czasowi czynszownicy osiedli, niemniej młynarze; przeto obowiązki ich i praestanda, jakie



się od nich wedle przywilejów i nadeń im służących do Skarbu Naszego należały, odtąd na rzecz Najukochańszego Brata Naszego przelewamy.

Art. 8. Wykonanie niniejszego postanowienia Naszego, które w Dzienniku praw umieszczonem być ma, z zachowaniem praw trzeciego i zastrzeżeniem podatków i ciężarów publicznych, tak już istnących, jako i później ustanowić się mogących, Namiestnikowi Naszemu, tudzież Kommissyom Rządowym, w czem do której należy, polecamy.

Dan w Petersburgu dnia 27 czerwca (9 lipca) 1822 roku.

(podpisano) ALEXANDER.

W Zastępstwie Ministra Skarbu, Minister sprawiedliwości (podpisano) M. Badeni.

przez Cesarza i Króla

(L. S.) Minister Sekretarz Stanu, w zastępstwie Jenerał Brygady Radca Stanu, Dyrektor Jenerálny Stefan Hr. Grabowski.

Zgodno z Oryginałem: Minister Sekretarz Stanu, w zastępstwie Jenerał Brygady, Radca Stanu, Dyrektor Jenerálny

(podpisano) Stefan Hr. Grabowski.

Zgodno z Oryginałem: Radca Sekretarz Stanu, Jenerał Brygady, (podpisano) Kossecki.

Zgodno z wypisem: Minister Sprawiedliwości M. Badeni.

W zastępstwie Sekretarza jenerálnego, Antoni Podbielski.

Dnia 23 sierpnia. JO. Xiażę Lubecki, Minister skarbu Królestwa Polskiego, powrócił d. 20 b. m. z Petersburga do tutejszej stolicy.

Przybywa tu także codziennie wiele osób należących do dworu Najjaśniejszego Pana, którego przybycia w końcu tego miesiąca mieszkańcy Warszawy z upragnieniem oczekują.

Wczora zjechały tu osoby, należące do bióra Ministra Sekretarza Stanu.

#### A U S T R Y A.

Dnia 15 lipca n. s.

(Z gazety Sanktpetersburskiej.)

Zapewniają, iż nawet wielu członków Cesarzskiej rodziny, wielkie biorą uczestnictwo w losie Greków. Nawet nasz gabinet, chociażby podług stałego swego systematu żądał, ażeby nie było żadnej odmiany w Turcyi, nie może znaleźć żadnych ważnych przyczyn przeciwko oswobodzeniu Greków od jarzma muzułmanów. Polityczne stosunki Europy są na przeszkodzie do przedsięwzięcia czynnego uczestnictwa w sprawie Greków; ale żaden z nich w myśli nawet nie miał dawania pomocy Turkom dla podbicia Greków. Wszystkie Europejskie dwory w tej wojnie mają na widoku, zachowanie ścisłej neutralności. Przy tym systemacie zostaną one stałemi, i że, jak słychać, zamierzony kongres będzie miał na widoku większe jeszcze jej utwierdzenie. Grecy także, jeśli są w stanie uwolnić siebie spod jarzma muzułmanów, i jeśli szczęście będzie sprzyjało ich przedsięwzięciu, zgoła nie będą się lękać, iżby się Mocarstwa Europejskie mieszały do ich wewnętrznych urzędzeń, i ustanowienia jakiegokolwiek konstytucji, odpowiadającej ich położeniu i stosunkom.

(z Gaz. Warsz.) Wiedeń, dnia 5 sierpnia. Na rozkaz rządu przewieziono ztąd do Weroni drogę sprzęty.

Do Tryestu przybył grecki Xiażę ze skarbami (wynoszącymi 36 milionów piastrow) i zyskał pozwolenie bawienia w krajach austriackich. Miejszka w Gorycy, jest pilnie uważany, i nie może się oddalać nad zakres, który mu oznaczono.

N. Cesarz przychylił się raczył do kilkakrotnie powtarzanej prośby Internuncjusza swego w Stambule, Rudolfa hrabiego Lützow, który z powodu słabości swojej prosił o uwolnienie od dotychczasowych obowiązków, a to tēm łaskawie, że przez wywieśenie wojsk tureckich z Multan i Wołoszczyzny, i przez świeże mianowanie Hospodarow w prowincjach tureckich, graniczących z krajami cesarskimi, spokojność zupełnie przywróconą została. Na miejscu Hrabiego Lützow mianował

razem N. Pan Hrabiego Ottenfels swoim internuncyuszem i pełnomocnym posłem przy Porcie Ottomańskiej.

W dowód zadowolenia swego z powodu sprawowania interesów w najtrudniejszych okolicznościach w Stambule przez Hrabiego Lützow, ozdobił go Cesarz wielkim krzyżem orderu s. Leopolda.

#### A N G L I A.

(z Gaz. Warsz.) Londyn d. 2 sierpnia.

Król Jmć ma na początku bieżącego miesiąca wyjechać do Szkocyi. Magistrat i Rada miejska w Edyburgu dadzą ucztę dla Monarchy. Miasto będzie kilka nocy wspaniale oświeconem. Powrócił tu Xiażę Gloucester z małżonką swoją.

Gazeta ministeryalna tutejsza Kurjer wyraża: „Przypuśmy: iżby Wielka Brytania połączyła się z Wielkimi Mocarstwami, i domagała się od rządu tureckiego uznania niepodległości zbuntowanych jego poddanych, cóżby ztąd wynikło? Nimby pierwszy wystrzał nastąpił na poparcie tego żądania, mało by się pozostało Greków, którzyby nadaney sobie wolności używać mogli. Obrabiona duma i mściwy fanatyzm, skłoniłby Turków do takiej rzezi Greków, jak podobnej dzieje świata nie wystawiają. Cieszylibyśmy się, gdyby Grecy uwolnili się od jarzma; lecz żadne prawo ani ludzkie ani Bożkie nie obowiązuje nas osłabiać szczęśliwości własnej dla szczęśliwości cudzej. Słowem, pokój w Europie nie może być przerwany dla tego tylko, aby Grecy odnieśli zwycięstwo.“

Rząd portugalski uznał niepodległość rzeczypospolitej Kolumbijskiej. Obie izby odłożyły obrady swoje do dnia 5 b. m., a zamknięcie parlamentu ma nastąpić dnia 7 b. m.

(z Gaz. Warsz.) Londyn dnia 2 sierpnia.

Gazeta Morning-Chronicle używa wszelkich sił dla doprowadzenia do skutku składki na Greków.

Składki na ubogich irlandczyków wynoszą już 250,000 funtów szterlingów (10 milionów zł. pol.) a prócz tego odbiera komitet suknie i inne do potrzeb służące sprzęty.

Król wyjechał na kilka dni do Windsor i słychać, że przed wyjazdem swoim do Szkocyi, gdzie bardzo krótko ma zabawić: bo tylko zwiedzi Edyburg i niektóre wiejskie posiadłości; osobiście zamknie obrady parlamentu.

Fizycy Green i Griffith odprawili niepomyślną podróż napowietrzną w balonie. Zaledwie bowiem wzniesli się w górę, gdy nagle oderwała się łodka; i spadli na drzewo; acz bez odniesienia szwanku. Zdaje się, że sznury od łodki przez złość były ponadrzynane.

Walter Fitzmaurice czyli tak zwany kapitan Rock, który dobrowolnie stawiał się przed sądem w Limerick słuchany był po raz pierwszy dnia 25 z. m.; był porządnie ubrany we fraku i surducie, obie ręce trzymał w kieszeniach, i okazywał największą powagę.

Jeden z obwinionych przed sądem w York oświadczył, że cierpi nadzwyczajną głuchotę; Lord Prezydent zapytał się go zatem głośno: Wiele masz lat? Obwiniony nie odpowiadał. Lord zapytał się go powtórnie mniej głośno: Wiele masz lat? Znowu żadnej odpowiedzi. Lord trzeci raz jeszcze ciszej powtórzył toż zapytanie, a gdy obwiniony jeszcze nic nie odpowiedział, Lord również cichym głosem rzekł: idź, jesteś uniewinniony, czy słyszysz to? Na to obwiniony odpowiedział: Tak jest, i wyszedł ze sali wśród największego śmiechu.

#### P O R T U G A L I A.

(z Gaz. Warsz.) Lisboa, dnia 17 lipca.

Na ostatnich obradach stanów tutejszych o postępowaniu Xiażęcia Rejenta w Brezylji, ministrów jego i junty w St. Paulo, postanowiono większością 64 kresek przeciwko 43, iż wspomniany Xiażę, nie ma być odwołanym, lecz członkowie rzeczownej junty i ministrowie w Rio-Janeiro zostaną oddani pod sąd.



FRANCYA.  
(z Gaz. Warsz.)

Izba deputowanych. Sessya d. 1. b. m. była burzliwsza niż kiedykolwiek, ledwo nie przyszło do obelg. Z powodu budżetu ministerium skarbu i z powodu 2 milionów przeznaczonych na pensyę Izby Parów, Pan Constant powiedział: że pensye są zapłatami, że Izba Parów powinna być niepodległa zwłaszcza w czasie, kiedy ma tworzyć Sąd Parów, i kiedy ajenci Rządowi powtorzyli obelgi i spiski dla uczynienia niewinnych występni. Tu zawołał Pan Reveillere: spiskowi są na mównicy! to było hasło do zaburzenia. Deputowani wymienieni w akcie oskarżenia Prokuratora w Poitiers żądali natychmiast dla ich i dla Izby honoru, ażeby postępowanie ich ściśle było badane. Inni wołali: nikt nie odważy się przedsięwziąć tego śledztwa. Prezes został zagłuszony. Ledwo z wielką trudnością potrafił minister skarbu tę rzecz wytłumaczyć. Na co (rzekł) przydałoby się w tym miejscu śledztwo? Rzecz cała jest przed sądem, czy wzmiankowani deputowani są winni, lub nie. Ich wina lub niewinność musi się wyjaśnić, ale w tym miejscu i w tym czasie rozbieierać tę rzecz byłoby niestosownie i nadaremnie. Prawa strona żądała zamknięcia sessyi, ale lewa nie chciała głosować i wyszła z ławek wśród głośnych pogroźek i mocnego poruszenia.

Dnia 2 b. m. mało członków z lewej strony było na sessyi.

W czasie bezprzykładnego zaburzenia dnia 1, Pan Perrier zawołał między innemi albo my jesteśmy buntownikami, albo ci, co nas oskarżają, są oszczercy. Izba powinna to rozstrzygnąć. Pan Constant oświadczył: przykro mi jest, ale w obecnym położeniu rzeczy, dopóty muszę Pana Reveillere uważać oszczercą, dopóki niedowiedzie mi,

że jestem buntownikiem. Pan Reveillere rzekł: że Izba sędzić o tem powinna, czyli on jest buntownikiem lub nie. Jenerał Foy żądał, aby rozstrząśnienie tego nastąpiło niezwłocznie przed Izbą. P. Ghardin oświadczył, że Prokurator w Poitiers, akt swój okazał wprzód Ministróm, którzy zgodzili się na te kłamstwa, które zatem nie są dziełem Prokuratora. Z tego powodu prezes przywołał go do porządku, ale ten odpowiedział: przywołał WPan do porządku oszczercę Reveillera, który tak iak jego stronnictwo może mówić co mu się podoba, a nikt mu milczeć nie każe. Pan Royer-Collard wznosił oczy i ręce do Nieba i zawołał: biedna Francyo, jakież cię los czeka.

PRUSSY.

(z Gaz. Warsz.) Berlin, dnia 10 sierpnia. Król Jmé dał rossyjskiemu rzeczywistemu Radey Stanu Bulhakowi order czerwonego orla pierwszej klasy, a rzeczywistemu Radey Stanu Zulkowskiemu, Radey Stanu Weyrauch, Radey Kollegialnemu Steer i Radey Stanu, oraz dyrektorowi poczty Hohn, takież order drugiej klasy; nakoniec Radey Nadwornemu Jermolajew, takież order trzeciej klasy.

Niedawno przejeżdżało tedy dwu gońców do Petersburga, jeden Rossyjski z Frankfortu nad Menem, drugi sardyński z Turynu.

Kurs petersburski dnia 4 sierpnia: dukat holenderski nowy 11 r. 70 kop., stary 11 rub. 40 kop. Zmiana złota 2 ruble 88 kop. Zmiana srebra 2 ruble 72½ kop.

Nieustający dochód kommissyi umorzenia długów: 68 assygn. - - - po - 99, 98  
68 brzęczącą monetą - - - 94 } procentow.  
58 takąż - - - - - 80

Wolno drukować P. N. Gołański Czł. Kom. Cenz. — w Wilnie w Drukarni Redakcyi

2. Od Wileńskiej składowej Tamożni ogłasza się, że w niej we 3ch terminach, a mianowicie: pierwszy 14go, drugi 18go a 3ci 22go teraźniejszego miesiąca augusta zrana od 8mej godziny będzie się przedawać z publicznego targu skonfiskowane sukno 30 sztuk, na miarę 579 arszyn i 8 wierszków. 1822 roku augusta 9 dnia. Zarządzający fon Smittin — Za Sekretarza Multański.

Sąd Exdywizorski.

2. Sąd Taxatorsko Exdywizorski remissą ziemstwa oszmiańskiego dnia 5 czerwca 1822 roku nastąpiła, dla domierzenia satysfakcyi kredytorom i pretensorom W. Ignacego Czyża byłego Sędziego Ziemskiego oszmiańskiego przeznaczony, w terminie takż remissą przepisany do majątności Szymon w oszmiańskim powiecie leżący dnia 13 teraźniejszego miesiąca lipca zjechawszy, po załatwieniu wszystkich kwestyi przez strony wnaszanych uczynić komportacyą do sprawy konkursowej posługujących dokumentów kredytorom i debitorom W. Czyża do kancelaryi ziemskiej oszmiańskiej w dniu 20 sierpnia idącego roku na czterotygodniową persystencyą zalecił, i termin powtórny zjazdu Exdywizorskiego Sądu dzień 16 października teraźniejszego 1822 roku przeznaczył, na którym terminie aby wszyscy wierzyciele i debitorowie W. Czyża w Sądzie Exdywizorskim stawali i swoje objaśnienia lub dopominek do masy uczynili, zastrzegł; i że na kredytorach amissya, a na debitorach mianowicie na W. Michale Wilpiszewskim Komorniku lepelskim i W. Antonim Snażkim do masy zawińających pod ich niestanność należność zasądzoną zostanie zadeterminował, o czém aby etrony interesowane wiedziały niniejsza awizacyą w Gazecie Kuryera Litewskiego zamieszcza się. Dał roku 1822 lipca 15 dnia. Franciszek Paszkiewicz Sędzia Ziemski Powiatu Oszmiańskiego Exdywizor. Jan

Szczepanowicz Pisarz Ziemski Powiatu Oszmiańskiego Exdywizor. Alfons Wituński Grodu Oszmiańskiego Prezes Exdywizor. Józef Piotrowicz Ziemski Oszmiański i Sąd Exdywizorskiego Regent.

2. Roku 1822 mca juli 22 dnia, w skutek dekretu remissyynego Ziemstwa Ptu Dryżeńskiego w r. niniejszym julii 5 dnia zapadłego, taxę i exdywizyą wieczną majątności Jakubinowa Maximowa w dryżeńskim powiecie położenie mającej, a do dziedzictwa W. Anny Rotmistrzowej Majorowej woysk Rossyjskich przynależnej, my niżej podpisani urzędnicy, jako przeznaczeni tymże dekretem, na dniu wczorajszym julii 20 do pomienionej majątności Jakubinowa przybywszy, i pierwszo zjazdowe czynności konkursowemu aktowi przyzwoite ułatwiwszy, dla wymiaru komornikowi przeznaczonemu dając czas, Sądy nasze exdywizorskie do dnia 25 7bra teraźniejszego 1822 roku odwołaliśmy, w jakowym terminie, że kompletnie zjechawszy ostatecznie rozsądzić takową Exdywizyą przyrzekamy, iżby więc wszystkie strony tak z dopominkami jak równie pretensye do tego majątku ściągające w oznaczonym terminie jawili się sub ammissione rei zapowiadając, dla trzykrotnego zawiązowania przez Kuryera Litewskiego Redakcyi Wileńskiej przesłać postawiamy.

Józef Korsak Sędzia Ziem. Ptu Dryżeńskiego i Przydujący Exdywizor. Onufry Lisowski Podsedek Ziemski Powiatu Lepelskiego i Exdywizor. Józef Niemira Pisarz Ziem. Ptu Dryżeńskiego i Exdywizor.

Obserwacje meteorologi- czne.	Czas obserwacji		Wysokość Barom.		Wys. Ther. Reau.		Wiatry.		Odmiana w powiei.	
	dnia 14	średnia	27 cal. 10,16	lin.	+ 11,5	stopni	Wschodni		Pogoda	
		dnia 15	średnia	27 — 6,7	—	+ 11,16	Wschodni		Niestala Pogoda	
		dnia 16	godz. 5	27 — 3,8	—	+ 10,	Połudn. Wschodni		Pochmurno	



Wilno dnia 16 Sierpnia Roku 1822 v. s.

## W e z w a n i e.

2. Od Mińskiego Gubernialnego Rządu ogłasza się, aby krewni sukcesorowie i kredytorowie zmarłego Mińskiego pocztyliona Michała Jankowskiego z dowodami jawili się w terminie 6cio miesięcznym, do Mińskiego Ziem. powiatowego Sądu; pierwsi dla wzięcia pozostałości po nim sukcesyji, a ostatni dla usatysfakcjonowania. Julii 29 dnia 1822 roku. Mińskiego Gubernialnego Rządu Sekretarz Radca Tytułarny Felicjan Arcimowicz.

2. Sąd Główny Wileński 2go Departamentu powodem oświadczonej przy objawieniu ze strony szlachcianki Katarzyny Sławińskiej apellacyi na dekret tegoż Departamentu w sprawie jej o testamentie zesłej Pacowskiej z szlachtą Antonim i Teklą z Pacowskich Petrykowskiemi, Michaliną Turską i Pawliną Pacowską nastąpi, niemożności złożenia dwieście rubli assygnacyjnych zakładu appellacyjnego, czyni niniejszą na skutek ukazow w Gazecie Kuryera Litewskiego publikatę, iż jeśli by kto wiedział o majątku do wzmienionej Sławińskiej należącym, z dochodów którego możnaby było uzyskać wyraźny zakład appellacyjny, to iżby raczył przesłać departamentowi uwiadomienie. Assessor Morawski.

Sekretarz Dobrzański.

Niniejsze ogłoszenie w Gazecie Kuryera Litewskiego zamieścić się dozwala. Assessor Morawski.

2. Niżej podpisani opiekunowie potomstwa i majątku zesłego Gabryela Giersona Ramakupca Wileń., mają zaszczyt zawiadomić łaskawą publiczność: że handel przez niego prowadzony winny, korzenny, i razem z kompanią sukienny, w mieście Wilnie w domu jegoż na rogu Rudnickiej i Niemieckiej ulic położonym mieysce mający; i nadal pod imieniem czyli firmą dawnieyszą Gabryela Giersona Ramm, utrzymywać się będzie; przez którą firmę Małka Hirszowa siostra tegoż Ramma (jako od czasu śmierci zesłego Ramma ze skutkow testamentu uczestniczka tegoż handlu, i której cały majątek z rzeczonym handlem po uczynionym dostatecznym inwentarzu podług testamentu do rąk pod zarządzenie oney oddaliśmy) do wszelkiego rodzaju dokumentow bądź pod jakim znaczeniem podpisywać się będzie, w słowach: „W imieniu sierot Gabryela Giersona Ramma, Małka Hirszowa“ albo jej mąż się podpisze pod firmo w słowach: „Hirsz Szymchowicz“ który podpis przez Buchhalter a i wiernika tegoż handlu poświadczony być ma w słowach: „Świadczę Assur Magnus“ a tylko wspomnianemu podpisowi wespół z poświadczaniem Buchaltera wierzyć przesylny, gdyż tylko za onym z majątku Ramma satysfakcyja uczyniona będzie, dobroć towarow i wszelka akuratność dla usługi Publiczności przyrzeka się, przy tym uwiadamia się: że kto tylko ma jaki dokument z podpisem zesłego Ramma, z obowiązkiem czynienia jakiegokolwiek przez podpisanego satysfakcyi; ma się zgłosić w przeciągu trzech miesięcy od daty niniejszej do Buchaltera handlu nieboszczyka Ramma, gdzie przez zarządzającą handlem otrzyma przynależny skutek; albowiem niezajawiony u Buchaltera w tym przeciągu dokument, wątpliwości podpadnie. Datt w Wilnie roku 1822 miesiąca sierpnia 9 dnia. Leyzer Rozenhall. Michel Hirszowicz Rubinowicz.

Roku 1822 miesiąca augusta 10 dnia przed Aktami Grodzkimi Ptu Wileńskiego stanąwszy

obecnie Starozakonny Michel Hirszowicz Rubinowicz, niniejsze postanowienie do utrzymania handlu, i porządnego rządzenia pozostałym po Gabryelu Gierszonie Rammie funduszem, przez opiekunow na podpisie wyrażonych uczynione do Akt podał. Przyjąłem i że jest w Aktach zaświadeżam. Grodzki Ptu Wileńskiego Regent Kazimierz Dauksza.

Roku 1822 augusta 11 dnia. Takowy aktowany Tranzakt może Redakcyja Kuryera Lit. przyjąć do druku. Grodz. Wileń. Pisarz Józef Naborowski.

## P o z e w.

2. Wedle Ukazu Jego Imperatorskiej Mości Samowładnego Całą Rosyją etc. etc. etc.

Ur. sukcesorom Michała Wandolina Hrabiego Mniszcha Marszałka W. Koronnego orderow kawalera jakichbądź imion i nazwisk będącym pozw przed Sąd Kommissyi Najwyższym Ukazem na urządzenie dzieł Radziwiłłowskich ustanowionej, z powództwa Ur. Pawła Jeleńskiego Prezydenta b. Sądu Granicznego powiatu Mozyrskiego w rzeczy o to: dobra Kolno zwane z folwarkiem Lądzieniewicz i ze wszystkimi attynencyami przez Michała Hrabiego Mniszcha Marszałka w roku 1788 miesiąca kwietnia 21 prawem wieczystem wyprzedane zostały W. Józefowi Obuchowiczowi Podwóz. Nowogródz., który nabycie swoje dokumentem udzielonym w roku 1788 maja 8 dnia cedował na osobę zesłego ś. p. Jana Jeleńskiego Starosty Sądowego Mozyr., jakowe dobra od daty nabycia znajdowały się w spokojnem ciągłym władaniu oycy Starosty Mozyrskiego a następnie przeszły drogą naturalną do dziedzictwa żalującego delatora. Mimo upływu dwóch wieków od roku 1600 prawnego dóbr takowych z domu XX. Radziwiłłow wybycia, podobno się Ur. Michałowi Zaleskiemu Prokuratorowi massy Radziwiłłowskiej zaadcytować żalujących delatorow do Sądu Kommissyi, pod obiektem wymyślonym doczesnego jakby zawładania. Gdy zaś Marszałek Hrabia Mniszch jako dziedzic, wyprzedając pomienione dobra Kolno z attynencyami w prawie przedaźnem Podwojewodziemu wydanem, na pewność aktorstwa całości dóbr Kolna, ewikcyą na wszelkich dobrach swoich tak w Koronie Polskiej, jako też w różnych województwach powiaty Litewskich sytuowanych wniósł i opisał, oraz do takowego ewinkowania sukcesorow swoich obowiązka, jak równie w dokumencie kwietacynym 1788 8bra 29 dat., a 1789 apryla 20 w Metrykach Litewskich przyznanem zesłemu Janowi Jeleńskiemu wydanym obowiązek teyże ewikcyi powtórnie umocnił i upewnił, przeto żalujący delator zakłócony przez Prokuratorę massy obzał. sukcesorów, jurysdatora swojego Michała Hrabiego Mniszcha Marszałka pozywa do tego samego Sądu Kommissyi w prośbach do ewinkowania i zastępstwa skutkiem dobrowolnych opisow przeciwko uformowanej do dóbr Kolny przez Prokuratora massy Radziwiłłowskiej pretenssyi, do złożenia papierów na te dobra posługujących, jeśli jakie w ręku obżalowanych znajdują się, do przyjęcia ogólnych skutkow rozprawy, i o to wszystko co przez sprawę probowanem będzie. S. M. Z.



Roku 1822 miesiąca augusta 11 dnia, Wożny niżej podpisany zeznaje tym moim relacyjnym kwitem, iż kopie zgodne z autentykiem pozwu takowego, z powództwa JW. Pawła Jeleńskiego b. Prezydenta Sądu Granicznego Mozyrskiego po Ur. jakichkolwiek imion i nazwisk sukcesorów JW. Michała Hrabiego Mniszecha Marszałka W. Koronnego orderów kawalera, 1szą do drzwi Sądowych Komisysy Radziwiłłowskiej w mieście Wilnie agitującej się przybiłem, a 2gą dla pewniejszej wiadomości do umieszczenia w gazecie Kurjera Litewskiego podałem, i o potrzebie stawiania przed Sądem teyże Komisysy na urządzenie dzieł Radziwiłłowskich ustanowionej ogłosiłem.

**Feliks Cebulski Wożny Komisysy Radziwiłł.**

Roku 1822 augusta 11 dnia Wożny wyżej wyrażony relacyą tego pozwu do drzwi Sądowych Sądu Komisysy dla urządzenia interesów Radziwiłłowskich ustanowionego przybitego i do Gazety Kurjera Litewskiego podanego, urzędowo zeznał, świadczę Józef Doboszyński Aktowy Regent Sądu Komisysy Radziwiłł.

**Wolno drukować, Jan Woyniłowicz Członek Komisysy na urządzenie interesów Radziwiłłowskich ustanowionej.**

2. W sprawie Szyrwińskich z kredytorami wziętej do namowy, gdy z powodu wydalenia się w czasie wakacyjnym jak Aktorów jako też Plenipotentów z miasta Wilna, ustanowiony dekret ogłoszonym bydź nie może; Przeto Sąd Ziem. Ptu Wileńskiego przez niniejszą awizacyą wszystkich wierzycieli zeszłych Jana i Józefa Szyrwińskich, jako też samego WJP. Michała Szyrwińskiego, oraz dalsze interessowane strony uwiadamia, że dekret konkursowy dnia pierwszego 7bra roku t. ogłoszonym będzie, i jednoczasowię gotowa summa rubli s. 7026 kop. 59, z magistratury powszechney Opieki przyjąć się mająca (według uczynionego rozkładu) każdemu z wierzycieli, za złożeniem ewikcyi lub kaucyi, i nastąpić powinniemi kwietacyami, natychmiat rozpłaconą zostanie, żeby więc dla przyjęcia oneyże gotowej summy, wszyscy kredytorowie na założony termin do Izby sądowej Ziemskiej Wileń. stawali lub prawnie umocowanych Plenipotentów przysłali, do tego celu niniejsza trzykrotna wydaje się awizacya. Michał Sawicki Prezydent Ziem. Ptu Wileńskiego.

#### O s w i a d c z e n i e.

2. Niżej wyrażone matka czuwająca nad losem swojego potomstwa, jako też współniczka wedle prawa ogólnego majątku siostra Antonina Chmielowska Szambelanowna B. D. P., w asystencyi opieki przez niniejszą awizacyą zastrzegają, iż gdy Bernard Chmielowski Szambelanic, dotkniętym został chorobą umysłu i już od rocznego przeciągu czasu choroby tey stał się ofiarą, a wielu osob, bądź nieświadomi cierpień chorego lub profitując z momentu słabości, postanowili dokumenta, i jak awizujących dochodzi wiadomość, pobrali na pewne summy obligi, aby przeto ztąd na przyszłość żadna nie zrodziła się dla oświadczającej siostry, jako współniczki, szkoda, ani też dla samego aktora dopiero cierpieniu uległego na przyszłość uszczerbek nienastał; nim przez Zwierzchność Rządową przeznaczeni zostaną kuratorowie, którzy i czynności chorego rozpatrzą i losem onego zajmą się, aby nikt do takowego czasu za dobre i dostateczne postanowione z chorobą dotkniętym synem tranzakta nie uważał, jako z siebie nic nieznaczące, zastrzega. Dat 1822 augusta 10 dnia. Bogumiła Chmielowska Szambel. Antonina Chmielowska Szamb. b. D. P.

Roku 1822 mca augusta 10 dnia. Przed aktami Grodz. Ptu Wileńskiego stanąwszy obecnie WJP. Antoni Chmielowski oświadczenie niniejsze przez Bogumiłę i Antoninę Chmielowskie podpisa- ne do akt podał. Przyjąłem i że jest w aktach zaświadczam. Grodzki Wileń. Regent, Kazimierz Dauksza (M. P.)

Roku 1822 mca sierpnia 12 dnia Redakcyja może umieścić do gazet Kur. Lit. poświadczam. Michał Sawicki Prezydent Ziem. Ptu Wileń.

#### Przedaż Publiczna.

3. Od Litewsko-Wileńskiego Gubernialnego Rządu ogłasza się, iż dla niejawnienia się na pierwszy naznaczone terminy życzących kupić murowany dom o trzech piątrach, w Mieście Wilnie na Imbarach, pod Nrem 47 położony, Miłoszowej, Majorowej woysk Polskich, z którego wybiera się rocznego dochodu 500 rub. srebrem, naznaczonego na przedaż na dopełnienie skarbowey niedoimki 2,896 rub. 9 kop. srebrem, nieopłaconey przez Miłoszową, wynkley z dzierżawy w administracyi starostwa Rumszyskiego, naznaczone powtórnie terminy, pierwszy 25, drugi 28 7bra teraż. roku, a trzeci i ostateczny za trzy miesiące od dnia wydrukowania, które później nastąpi w Sankt-Petersburskich albo Moskiewskich gazetach, a ztém życzący mieć udział w targach i kupić pomieniony dom, zechcą jawnie się na te powtórnie naznaczone terminy do tego Rządu. Dnia 8 augusta 1822 roku.

Assessor Nowicki.

Sekretarz Wierzbicki.

Stołonaczalnik Kowalenko.

3. Od Litewsko-Wileńskiego Gubernialnego Rządu ogłasza się, iż na dopełnienie Skarbowego uzyskania za nieakuratną dostawę prowiantu zbiegłego podradezyka żyda Alexandra Lunca i kompanisty jego Jochiela Morasiewicza podług kontraktu z Kommissjonierem 12tey klasy Iskus Hronskim zawartego, naznaczone na przedaż z publicznego targu murowane domy, w powiatowem mieście Szawlach położone, poręczników żydówki Feyhi Nurykowej, na Ryzkiey ulicy pod Nrem 116, i żyda Efroima Markuszowicza na Nitawskiej ulicy pod Nrem 120, a ztém życzący mieć udział w targach i kupić takowe domy, zechcą jawnie się do tego Rządu na terminy: pierwszy 3go, drugi 5go przyszłego miesiąca 8bra, a trzeci i ostateczny we trzy miesiące od dnia wydrukowania, które nastąpi później w Sankt-Petersburskich albo Moskiewskich gazetach. Dnia 8 augusta 1822 roku. Assessor Nowicki.

Sekretarz Wierzbicki.

Stołonaczalnik Kowalenko.

3. Od Wileńskiego Gubernialnego Rządu ogłasza się, iż dla niejawnienia się na naznaczone po dwakroć terminy życzących kupić murowany dom Grafa Mohla, w Wilnie, na ulicy Subocz pod N. 32 położony, przynoszący rocznego dochodu srebrem 475 r. 60 k., przeznaczony na przedaż z publicznych targow na dopełnienie należących od tegoż Mohla Wileńskiej Izbie Powszechney Opieki pieniędzy srebrem rub. 394 kop. 34 i assygn. rub. 1911 kop. 60 z przypadającemi procentami, równo pretenzysy żyda Hillera Markiewicza za reparacyą tego domu do 17,948 rub. 20 kop. assygn. wydoszacey, przeznaczono po raz trzeci terminy: pierwszy 13go, drugi 16go 8bra terażniejszego roku, a trzeci i ostateczny za 3 miesiące od dnia wydrukowania, które później nastąpi w Sankt-Petersburskich albo Moskiewskich gazetach; a ztém życzący mieć udział w targach i kupić pomieniony dom, zechcą jawnie się na nowo naznaczone terminy do tego Rządu. Dnia 8 augusta 1822 roku. Assessor Nowicki.

Sekretarz Wierzbicki.

Stołonaczalnik Kowalenko.